

The Wire in Nederland?

Van idee naar een scenario in Amsterdam Oost

Tom van der Krieke, 5 HAVO

Maatschappijwetenschappen Fons Vitae Lyceum, Amsterdam

Dit profielwerkstuk gaat over de sociale problematiek van de onderklasse in grote steden. Gekeken is of de problematiek in Baltimore uit de HBO serie The Wire te vergelijken met een stad als Amsterdam. De uitkomsten zijn gebruikt als input voor een scenario voor een pilot van een Nederlandse TV serie.

Inhoudsopgave

Inleiding	2
Hoofdstuk 1. De onderzoeksvraag, het thema van het profielwerkstuk	3
1.1. The Wire als uitgangspunt	3
1.2. De onderzoeksvraag	3
Hoofdstuk 2. Achtergronden van de TV- serie The Wire	4
2.1. De stad Baltimore	4
2.2. Scenarioschrijver David Simon	4
2.3. Waarom is de serie zo succesvol?	5
Hoofdstuk 3. Onderklasse, criminaliteit en etniciteit	6
3.1. Onderklasse	7
3.2. Criminologische theorieën en over etniciteit	8
Hoofdstuk 4. The Wire seizoen 1. Thema illegale drugshandel en de achterstand van de afro-Amerikaanse bevolking	9
4.1. Synopsis The Wire seizoen 1	9
4.2. Criminaliteit en drugs: Baltimore/VS vergeleken met Amsterdam/Ned.	10
4.3. Baltimore, economie en inwoners	11
4.4. Amsterdam, economie en inwoners	14
4.5. Amsterdam Oost, de Indische buurt en Transvaal	15
Hoofdstuk 5. The Wire seizoen 2. De haven.	19
5.1. Synopsis	19
5.2. Havens Amsterdam en Baltimore vergeleken	20
5.3. Drugs en criminaliteit in havens Baltimore en Amsterdam	23
Hoofdstuk 6. Kan een TV serie als The Wire in Amsterdam Oost spelen?	25
Hoofdstuk 7. The Wire in Nederland – een scenario	28
Bijlage: Gebruikte literatuur en websites	29

Inleiding

Met veel interesse en plezier heb ik afgelopen zomer het eerste seizoen van The Wire bekeken. Ik raakte geïnteresseerd in zowel de sociale problematiek die er speelt in moderne grote steden als in de manier waarop het scenario tot stand is gekomen voor de serie. Beide zijn voor mij de aanleiding geweest om The Wire tot onderwerp te maken van mijn profielwerkstuk.

Met dit werkstuk wil ik kijken of een Tv-serie als The Wire ook in Nederland zou kunnen spelen. Dit werkstuk bestaat dan ook uit twee delen. In het eerste deel besteed ik achtereenvolgens aandacht aan de opzet en de achtergronden van de serie The Wire. Meer specifiek zal ik ingaan op seizoen 1 en seizoen 2 van The Wire welke gaan over respectievelijke de drugshandel en het dagelijkse leven van Afro Amerikanen in Baltimore en de Haven van Baltimore. Vervolgens zal ik ingaan op de begrippen onderklasse en criminaliteit en zal ik aan de hand van 11 kenmerken voor het ontstaan van achterstandgroepen of onderklassen Baltimore en Amsterdam met elkaar vergelijken in hoofdstuk 6. Ik sluit dit profielwerkstuk af met hoofdstuk 7 met een synopsis voor een pilot voor een Tv-serie als The Wire in Nederland. Het scenario dat ik voor deze pilot heb geschreven is deel 2 van het profielwerkstuk.

Hoofdstuk 1. De onderzoeksvraag, het thema van het profielwerkstuk

1.1. The Wire als uitgangspunt

De Amerikaanse HBO serie *The Wire* is een populaire Amerikaanse TV- serie en werd in vijf seizoenen uitgezonden op de betaalzender HBO tussen juni 2002 en maart 2008. HBO staat voor Home Box Office. Home Box Office is de oudste betaaltelevisieaanbieder van Amerika. Het startte in 1972 haar eerste uitzendingen. HBO is de grootste en meest succesvolle betaalzender van Amerika, vooral bekend om zijn kwalitatief hoogstaande producties. Zowel series, documentaires, komedies en sport maken onderdeel uit van het aanbod. Een paar voorbeelden van series: 'Bored to death', 'entourage', 'The Sopranos'. *The Wire* is een politiemisdaadserie die gaat over het straatleven (urban life) in de Amerikaanse stad Baltimore. De makers proberen een zo realistisch mogelijk beeld van de stad te geven door te werken met realistische personages, vaak gebaseerd op echte inwoners van Baltimore.

De serie draait om de politie die criminelen volgt met af luisterapparatuur, ook wel *The Wire* genoemd. Waarom deze serie anders is dan andere politiemisdaadseries is dat er evenveel aandacht is voor politierechercheurs én criminelen en het ontbreken van de traditionele good guys en bad guys. Eigenlijk mankeert er wel wat aan ieder personage. Bovendien krijgt de kijker sympathie voor zowel crimineel als politiemann. Ook ontbreken bijna geheel snelle plotwisselingen met veel actie, die vaak een vast onderdeel zijn van een politieserie. Je zou dan ook kunnen zeggen dat *The Wire* geen politieserie is. *The Wire* is veel meer een sociaal drama, waarbij nadrukkelijk het falen van bepaalde zaken in de Westerse (Amerikaanse) samenleving onder de aandacht worden gebracht bij de kijker.

In de serie komen een aantal thema's aan de orde zoals illegale drugshandel, de rol van de media, het havensysteem, gemeentelijke bureaucratie en het schoolsysteem. Thema's die ook in de Nederlandse samenleving en grote steden spelen.

1.2. De onderzoeksvraag

De eerste twee seizoenen van de *The Wire* neem ik als uitgangspunt voor mijn onderzoeksvraag. In het eerste seizoen staat het op een zijspoor zetten en achter stellen van de afro-Amerikaanse bevolking centraal. Het verhaal gaat over de fictieve "Barksdale organization", een gewelddadige drugsdealende bende en een groep detectives en politiemannen die de Barksdale organization onderzoeken. Het tweede seizoen behandelt het wegwijnen van de haven van Baltimore, wat dit betekent voor de havenarbeiders en hoe smokkel en criminaliteit daardoor ontstaan.

Mijn onderzoeksvraag heb is dan ook als volgt:

Hoofdvraag: Is het mogelijk om een serie als *The Wire* in Nederland te ontwikkelen? Welke sociale problematiek (uit seizoen 1 en 2 van *The Wire*), zoals het samenleven van verschillende bevolkingsgroepen en de rol van de haven in een grote stad als Amsterdam kan dan als inspiratie en leidraad dienen? (pilot eerste aflevering)

Subvraag: Zijn er overeenkomsten en verschillen in de (westerse) samenleving van een stad als Baltimore en Amsterdam rondom drugsproblematiek en haven?

Hoofdstuk 2. Achtergronden van de TV serie *The Wire*

2.1. De stad Baltimore

The Wire is het portret van een beetje een vergeten stad Baltimore in Maryland in de Verenigde Staten. *The Wire* gaat over de sociale problematiek en de organisaties die die stad – aan welke kant van de wet dan ook – draaiende houden. Vroeger was Baltimore een van de grotere industriële steden. In de jaren 1830, 1840 en 1850 was Baltimore na New York de stad met het grootste aantal inwoners in de Verenigde Staten. Ook was het de stad die als tweede stad een populatie van 100.000 inwoners had. Tijdens de Tweede Wereldoorlog speelde Baltimore een belangrijke rol in het maken en vervoeren van wapens. Maar sinds de industrie is afgenomen in Baltimore, en ook in de rest van de VS, is de armoede sterk toegenomen en nam de populatie in Baltimore ook af. In de jaren 1990 was Baltimore één van de steden waar de meeste mensen wegtrokken naar steden als Detroit en Washington D.C. Dit heeft er voor gezorgd dat er leegstand is ontstaan in grote delen van de stad. Baltimore is opgedeeld in 9 districten. Dit is te vergelijken met de stadsdelen die we in Amsterdam hebben. Alleen heb je in elk district daar een aparte politieafdeling maar geen apart bestuur. In Amsterdam heeft elk stadsdeel wel een apart bestuur. Bijna elke buurt heeft een eigen politiebureau in Amsterdam.

2.2. Scenarioschrijver David Simon

De geestelijke vader van *The Wire*, David Simon, werkte als journalist bij een krant in Baltimore als politieverlaggever. Co-creator and fellow writer van de serie Ed Burns, was politieagent in Baltimore. Als journalist volgde Simon een jaar lang de moordbrigade van Baltimore. Hierdoor kwam hij in aanraking met criminaliteit en misdaad. Als misdaadreporter zag hij in Baltimore de extreme gevolgen van de teloorgang van de industrie, hoe mensen steeds minder waard aan het worden zijn, de verslavingscultuur, de verstikkende bureaucratie.

David Simon is geïnteresseerd in de teloorgang van de Amerikaanse mythe. Een mythe die niet meer bestaat. De Amerikaanse mythe houdt kortgezegd in: als je hard werkt en goede ideeën hebt, uitvindingen doet, dan heb je in Amerika een kans. Je kunt rijk worden, heel rijk en miljonair. Heb je niet die goede ideeën maar werk je hard, dan kunt je ook een heel goed bestaan opbouwen, want werk is er volop. Dat werk is er in steden als Baltimore niet meer. In Baltimore kun je dat zien aan lege fabrieksterreinen, roestige pieren en doks in de haven. “... De lagere middenklasse is verpauperd, er ontstaat een nieuwe onderklasse en die woont in op een manier die wij ons 40 jaar geleden niet voor konden stellen....” (Uit: *The Wire Truth be Told*. Rafael Alvarez. P 3-5)

Door de teloorgang van de industrie, toename van werkloosheid en armoede ontstaan er maatschappelijke problemen als: achterstanden in het onderwijs, criminaliteit, slechte leef-en woonomstandigheden, drugsgebruik etc.

Door een reorganisatie bij de krant en de politie raakten David Simon en Ed Burns werkloos. Dat was voor hen de aanleiding om het verhaal te vertellen van het moderne Westerse stadsleven in Baltimore. Ze ontwikkelden het scenario voor een Tv-serie die de werkelijkheid over het moderne westerse stadsleven laat zien. Andere gastschrijvers die meewerkten aan het scenario zijn David Simon George Pelecanos en Rafael Alvarez. Simon George heeft jarenlang boeken geschreven over

dat gedeelte van de maatschappij, dat doorgaans onzichtbaar blijft voor de machthebbers: de onderklasse. Rafael Alvarez heeft meegemaakt dat zijn vaders carrière in de haven ten einde kwam.

2.3. Waarom is de serie zo succesvol?

De serie staat bekend om zijn realisme. Dit komt omdat het verhaal in *The Wire* twee kanten laat zien. De kant van de dealers en de politie. Ook blijft het heel realistisch omdat er geen steracteurs zijn ingehuurd voor de rollen, maar onbekende acteurs. Ook laten de makers de foute kant en de corruptie van de politie zien. Dit maakt dat je soms niet weet wie nou echt “de slechterik” is in de serie. Dit realisme is ook door veel recensenten geprezen. Ook zijn er echte decors, dat wil zeggen dat er echt de achterstandswijken is in gegaan om hier op te nemen. Dit draagt ook natuurlijk weer bij aan het realisme. Aangezien er echt mensen in deze vervallen huizen wonen. Leuk detail is, dat de bij- en figurantenrollen veelal gespeeld worden door echte politieagenten en ex-criminelen. Omdat *The Wire* ontwikkeld is als HBO-serie mag er ongeremd in gescholden en gevloekt worden. Of dit nou bijdraagt aan de populariteit? Zelf denk ik dat de serie je als het ware een ‘kijkje laat nemen’ in de échte wereld van de sociale onderklasse en de ontmoeting tussen hen en de autoriteiten.

Hoofdstuk 3: Onderklasse, criminaliteit en etniciteit

In dit hoofdstuk ga ik in op het begrip onderklasse en de mogelijke relatie die er is met criminaliteit en etniciteit. Uit deze omschrijving wil ik een aantal kenmerken halen om zo Amsterdam en Baltimore beter met elkaar te kunnen vergelijken.

3.1. Onderklasse

Een van de eerste omschrijvingen van het begrip onderklasse komt van Gunnar Myrdal (1962). Hij was van mening dat de Amerikaanse samenleving onder invloed van democratiseringsprocessen en een toegankelijker onderwijssysteem meer vrijheid en gelijke mogelijkheden creëert voor haar burgers, maar, voegde hij hieraan toe, “opening up more opportunities to more people has closed some opportunities for some. And now in the end it threatens to split off a true ‘underclass’ – not really an integrated part of the nation at all but a useless and miserable substratum...”

Hij wees hiermee op de gevolgen van economische processen waardoor bepaalde soorten werk gaat verdwijnen, waardoor chronische werklozen en werkende armen ontstaan die in de marge van de postindustriële samenleving verkeren.

In de jaren '80 van de vorige eeuw doet William Julius Wilson een onderzoek naar de onderklasse in Chicago. Hij richt zich op Afro-Amerikanen die in getto's¹ wonen. In zijn analyse naar de vorming van een onderklasse spelen verschillende factoren een rol. Centraal hierin staat volgens hem het proces van industriële herstructurering, namelijk:

- Het verdwijnen van industriële werkgelegenheid in grote steden naar lage lonenlanden en het Zuiden van Amerika
- De groei van de dienstverlening

Afro-Amerikanen verliezen hun banen en verwerven geen toegang tot banen in de dienstverlening. Dit heeft gevolgen voor de gezinsvorming. In de getto verliest het huwelijk zijn aantrekkingskracht, omdat zwarte mannen niet in staat zijn een gezin te onderhouden. Dit draagt bij aan de enorme stijging van het aantal eenoudergezinnen. In 1960 werd 75% van de zwarte kinderen geboren in een tweeoudergezin, in 1985 is dat minder dan 40%. Op dit moment wordt een derde van alle kinderen in de VS geboren in een huishouden met een ongehuwde moeder (2005). Tegelijkertijd verhuizen zwarte middengroepen (artsen, advocaten, leraren) naar de randsteden zodat een groep van kwetsbare zwarten achterblijft in de wijken, waarbij het verval van de omgeving steeds verder toeneemt. Bedrijven trekken weg. Scholen en ziekenhuizen verdwijnen of verloederen, winkels moeten sluiten. De getto met zijn eigen sociale structuur verandert in een hypergetto waarin de bewoners buitengesloten raken van de formele arbeidsmarkt. Zij ontwikkelen alternatieve overlevingsstrategieën om zich staande te houden, zoals drugshandel. Daardoor drijft men steeds verder af van de samenleving. Wilson geeft aan dat er 4 factoren zijn die een proces van marginalisering en raciale uitsluiting van arme, zwarte Amerikanen in de samenleving in gang hebben gezet: economisch, sociaal, demografisch en cultureel beleid.

In de publieke beeldvorming wordt de onderklasse veelal gezien als een pathologisch en crimineel aanhangsel van de Amerikaanse samenleving.

Ook in Nederland wordt het begrip onderklasse in verband gebracht met het bestaan van een harde kern duurzame armen, met de omvangrijke jeugdwerkloosheid onder etnische groepen², in aparte stadswijken met problemen van leefbaarheid en onveiligheid.

¹ Getto is de benaming voor een stadswijk dat voor het overgrote deel wordt bewoond door mensen met veelal een laag inkomen die behoren tot een enkele etnische, religieuze of raciale groep, in de meeste gevallen (door de overheid of door de omstandigheden) gedwongen.

² Subgroepen binnen een grotere culturele of sociale groep die zich onderscheiden van de meerderheid en van elkaar door hun nationale, religieuze, taalkundige, culturele of soms raciale achtergronden.

Steeds vaker gebruikt men in Nederland het begrip onderklasse om gedragsproblemen van afwijkende groepen in de samenleving aan te duiden. Het begrip is een soort container waarin allerlei sociale problemen gegooid worden. Het huidige Nederlandse beleid in achterstandswijken gaat niet zozeer over het werken van sociaaleconomische achterstanden, maar is er veel aandacht voor vooral de gedrags- en overlastproblemen van specifieke, vooral etnische groepen. De aandacht gaat vooral uit naar Marokkaanse en Antilliaanse jongeren.

De Nederlandse maatschappelijke onderklasse wordt gevormd door zeer uiteenlopende groepen, zoals eenoudergezinnen, alleenstaande vrouwen, arbeidsongeschikten en ouderen. Migranten zijn daarbij oververtegenwoordigd. Overeenkomsten tussen deze verschillende groepen zijn de slechte arbeidspositie en hun slechte inkomenssituatie. Deze groepen zijn duurzaam buitengesloten van arbeid en structureel afhankelijk geworden van de zorg van de staat. Deze groep leeft met name in de grote steden. Verdere kenmerken van deze groep is dat zij in een zeer geïsoleerde positie verkeert (deels ook door het wegvallen van informele, sociale netwerken). Ook kinderen hebben relatief vaak met armoede te maken.

3.2 Criminologische theorieën over etniciteit

Er zijn een aantal theorieën opgesteld over criminaliteit en etnische afkomst, die van toepassing kunnen zijn op de problematiek in Nederlandse achterstandswijken. Deze theorieën zijn gebaseerd op vooral Amerikaans onderzoek. Het uitgangspunt van deze theorieën is dat het vooral economische en sociale mechanismen zijn die criminaliteit veroorzaken:

1. Relatieve deprivatie en controle theorieën van sociale binding en zelfbeheersing.
Wanneer burgers achterstand en uitsluiting ervaren op het terrein van wonen, werken en onderwijs, zullen zij frustraties vertonen in vergelijking met burgers die wel 'succesvol' zijn. Dit wordt relatieve deprivatie genoemd. Wanneer deze frustraties zich doorzetten, bestaat er grote kans dat een subcultuur ontstaat die op volgende generaties wordt overgedragen, Dit kan leiden tot de vorming van een permanente etnische onderklasse. Dit kan deels de hogere criminaliteitscijfers van de tweede generatie Marokkaanse jongeren in Nederland verklaren. Zij zullen zich immers vergelijken met leeftijdsgenootjes op straat, school en televisie.
2. Controle theorieën van sociale bindingen en zelfbeheersing
Deze hebben betrekking op de mate van gehechtheid van allochtone kinderen en adolescenten aan de zogenaamde conventionele wereld: gezin, school, kerk/moskee, vereniging. Door deze gehechtheid ontstaat een zekere zelfbeheersing die wordt verstoord wanneer de opvoeding binnen het gezin liefdeloos en onharmonieus is verlopen.

Ook de theorie van *selffulfilling prophecy* is nog aardig om mee te nemen. Deze theorie gaat ervan uit dat bijvoorbeeld negatieve beeldvorming van Antilliaanse of Marokkaanse jongens het effect kan hebben dat deze jongens zich volgens deze (criminele) beeldvorming gaan gedragen.

Deze theorieën zijn niet zondermeer toepasbaar op de Nederlandse situatie, maar kunnen wel helpen in het ontwikkelen van een bredere kijk op de situatie in Nederland. In Nederland zijn met name twee etnische groepen oververtegenwoordigd in de criminaliteit: Antilliaanse en Marokkaanse jongens (Bron: Factsheet etniciteit en criminaliteit, 2008). Zij hebben drie overeenkomstige kenmerken:

1. Een lage positie in de maatschappelijke structuur, waarbij
2. De interne sociale controle van de groep niet (meer) werkt; en
3. Een opvoedingsstijl in veel gezinnen die niet goed aansluit bij de sociale context in Nederland.

Vanuit deze gegevens kom ik tot een 11-tal kenmerken waarop ik Amsterdam en Baltimore zoals dit in The Wire is verfilmd wil vergelijken. Zie Tabel 3.1. De uitkomsten van deze vergelijking zijn input voor het scenario dat ik ga schrijven voor een pilot van een Amsterdamse versie van The Wire.

Tabel 3.1. Vergelijking Baltimore en Amsterdam op de volgende kenmerken
Verdwijnen industrie naar lage lonenlanden
Groei dienstensector
Structurele werkloosheid, werkende armen
Jeugdwerkloosheid onder etnische groepen
(Ontstaan) Getto met eigen sociale structuur
Relatief veel eenouder gezinnen
Geïsoleerde positie etnische groepen
Middengroepen zijn uit de buurt weggetrokken
Onveilige, onleefbare buurt (achterstallig onderhoud aan woningen en buurt)
Alternatieve vormen van inkomen (drugshandel en dergelijke)
Eigen regels, omgangsvormen op straat
Rol sociale zekerheid

Hoofdstuk 4: The Wire Seizoen 1

Thema: Illegale drugshandel en de achterstand van de Afro-Amerikaanse bevolking.

In dit hoofdstuk is mijn uitgangspunt seizoen 1 van de TV serie The Wire. Daarom zal ik eerst aandacht besteden aan de synopsis van dit eerste seizoen en vervolgens de situatie op het terrein van drugs- criminaliteit en achterstandsgroepen behandelen: in Baltimore en Amsterdam.

4.1. Synopsis The Wire seizoen 1

Het seizoen begint met een rechtszaak. D'Angelo Barksdale, verdacht van moord, wordt vrijgesproken nadat een kroongetuige haar verhaal tijdens de rechtszaak verandert. Detective Jimmy McNulty weet dat D'Angelo een neef is van Avon Barksdale, de leider van de Barksdale organisatie. McNulty verbaast zich over de vrijspraak. Hij vermoedt dat de kroongetuige is bedreigd door de Barksdale organisatie, en confronteert rechter Daniel Phelan ermee. Op initiatief van McNulty wordt met tegenzin een politieonderzoek opgezet naar de Barksdale organisatie.

Een andere getuige in de rechtszaak tegen D'Angelo wordt achteraf vermoord, en de politie vermoedt dat de Barksdale organization erachter zit. De inzet van de politie neemt toe, ze besluiten flatgebouwen waar veel drugs wordt gedeald te surveilleren om de doelen van hun onderzoek te kunnen identificeren.

Door een paar moordzaken en slachtoffers bij berovingszaken neemt de aandacht van de politie toe voor de Barksdale organisatie. Hoofdinspecteur Cedric Daniels bevindt zich hierdoor in een lastige positie: hij probeert zoveel mogelijk zijn politiemannen tevreden te stellen maar tegelijkertijd moet hij ook aan zijn eigen carrière denken.

De detectives boeken desondanks weinig vooruitgang in hun onderzoek naar de Barksdale organization totdat ze Wallace, een drugsdealer als informant weten te strikken.

De detectives komen erachter dat leden van de Barksdale organization met elkaar communiceren door munttelefoons, en besluiten die telefoons af te luisteren ("wiretap" oftewel "The Wire"). Ze komen er achter dat de chauffeur bij een deal connecties heeft met senator Clay Davis, en kunnen zo niemand vasthouden.

De Barksdale organisatie begint te vermoeden dat hun telefoongesprekken afgeluisterd worden, dus verbiedt ze iedereen munttelefoons te gebruiken.

Politiecommandanten zetten veel druk op de detectives en willen het onderzoek zo snel mogelijk afronden, dus besluiten de detectives een riskante undercover operatie uit te voeren. Een van de detectives, Kima Greggs, raakt hierbij ernstig gewond en een informant sterft.

Om de burgers van Baltimore tevreden te stellen worden op verschillende locaties invallen gedaan, de grote hoeveelheid gevonden drugs wordt getoond bij een persconferentie. De Barksdale organisatie verliest het vertrouwen in informant Wallace, en hij wordt vermoord.

De detectives houden zich bezig met de kopstukken van de Barksdale organization, en weten D'Angelo te pakken te krijgen met een grote hoeveelheid drugs bij zich. Na een ondervraging is hij bereid te getuigen maar besluit uiteindelijk zelf de volledige straf uit te zitten.

Uiteindelijk lukt het de politie Avon voor relatief kleine misdrijven te vervolgen. De afloop is niet zonder gevolgen voor de politie van Baltimore. De superieuren waren niet bepaald tevreden over het verloop van het onderzoek, met name het gedrag van hun ondergeschikten. Cedric Daniels kan fluiten naar een promotie en McNulty is uit de afdeling moorden gezet.

Hoe staat het met de werkelijke cijfers rond criminaliteit, kansen voor de bevolking in Baltimore en in Amsterdam?

4.2. Criminaliteit en drugs: Baltimore/ VS vergeleken met Amsterdam/Nederland

Baltimore / VS:

In 2009 had Baltimore 637.418 inwoners. Dat is ongeveer gelijk aan Rotterdam dat zo'n 600.000 inwoners telt. 63,4% van Baltimore behoort tot de Afro-Amerikaanse bevolkingsgroep. 31,9% is blank. 22,9% van de inwoners leeft onder de armoedegrens.

In 2009 zijn er 238 moorden gemeld in Baltimore. Daarmee staat de stad vijfde op de lijst in de VS met de meeste moorden ten opzichte van het aantal inwoners. Dit zijn nog lang niet zoveel moorden als in het recordjaar 1993, toen er 379 moorden gemeld waren. Baltimore zit boven het landelijk gemiddelde met criminaliteit. Vooral geweldpleging, inbraak, beroving en diefstal springen er boven uit. (zie ook Tabel 4.1.) Het aantal niet fatale schietpartijen was 447 in 2009.

Tabel 4.1. Crime statistics FBI. Rates are based on cases per 1,000 people for all of calendar year 2009.

State	City	Population	Total violent crime	Murder	Rape	Robbery	Aggravated assault
New Mexico	Albuquerque	530.636	7,69	0,11	0,61	2,08	4,89
Georgia	Atlanta	552.901	11,5	0,14	0,24	4,93	6,18
Texas	Austin	768.970	5,23	0,03	0,34	1,84	3,02
Maryland	Baltimore	638.755	15,13	0,37	0,25	5,8	8,71
New York	New York	8.400.907	5,52	0,06	0,01	2,21	3,15
Pennsylvania	Philadelphia	1.547.605	12,38	0,2	0,58	5,84	5,77
Michigan	Detroit	908.441	19,67	0,4	0,37	6,51	12,39
Columbia	Washington	599.657	12,05	0,24	0,25	6,67	5,49
California	Los Angeles	3.848.776	6,25	0,08	0,23	3,17	2,76
Texas	Dallas	1.290.266	7,92	0,13	0,38	4,26	3,15
Nevada	Las Vegas	1.377.282	9,47	0,08	0,51	3,26	5,62
Florida	Miami	419.205	11,89	0,14	0,16	5	6,6

(Bron. www.fbi.gov/us)

Tabel 4.1. geeft een overzicht van het aantal zaken per 1000 inwoners. Er zijn in Baltimore bijvoorbeeld 0,37 moorden op 1.000 inwoners. Ook is het totaal van geweld groot, 15.13 keer per 1.000 inwoners. Net zoals ernstige geweldsdelicten, 8.71 per 1.000 inwoners. Wat verder opvalt in deze tabel is dat Baltimore ten opzichte van het aantal inwoners hoog scoort.

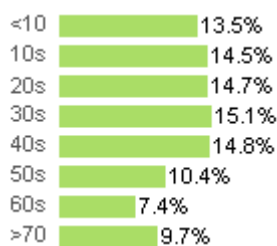
Wat zijn de oorzaken van deze hoge criminaliteitscijfers?

Het grote aantal moorden heeft ook te maken met het grote aantal heroïne verslaafden in deze stad. Volgens Maryland's Alcohol en Drugs Abuse Administration zijn 60.000 van de 640.000 inwoners verslaafd aan drank of drugs (cijfers 2009). 70% van de 80.000 gearresteerden per jaar komt positief uit de drugstest. Er wordt dus verondersteld dat een groot gedeelte van de criminaliteit voortkomt uit het drugsgebruik. De Verenigde Staten en Baltimore zijn al jaren bezig met de zogenaamde "war on drugs"³. Wat de situatie nog erger maakt. Dit lijkt een verloren gevecht, de schrijver van 'The Wire', David Simon, zegt hier het volgende over: *"...I'm not supportive of the idea of drugs, but what drugs have not destroyed, the war on them has managed to pry apart"*.

Het probleem van veel druggebruikers is dat de gebruikers zelf de criminaliteit in gaan om hun verslaving te kunnen betalen. De gezondheid van deze mensen gaat er vaak ook op achteruit. Vaak sterven verslaafden door overdosis etc. Hierdoor sterven er naar schatting ongeveer 200 mensen per jaar in Baltimore. En door de criminaliteit waar ze in terecht komen is er ook een grote kans om te sterven.

4.3. Baltimore, economie en inwoners

Vroeger was Baltimore een belangrijke industriestad. Met veel staalproductie, transport en de haven van Baltimore die als doorvoerhaven werkte. Maar na de de-industrialisatie stortte een groot deel van het inkomen in. Daarna is Baltimore vooral een stad met een grote dienstensector geworden. Er zijn verschillende universiteiten in Baltimore. Daardoor is Baltimore ook een studentenstad. Wat de verschillen binnen de bevolking nog groter maakt, natuurlijk. Door een aantal goede ziekenhuizen in Baltimore zijn er ook goedverdienende doctors, maar meestal wonen deze net buiten de stad.

Tabel 4.2. Leeftijdstabel Baltimore 2009 (Bron: Wikipedia)

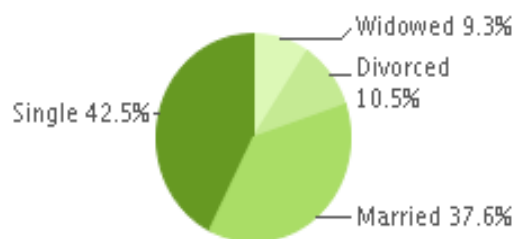
³ War on drugs = Conflict tussen wetgever en drug dealers en gebruikers over het handelen, toestaan van gebruik van drugs

Tabel 4.2. laat zien hoe de leeftijdsopbouw is. Er is er nog niet echt sprake van vergrijzing in deze stad en groeit het aantal jongeren redelijk door. Met een gemiddelde leeftijd van 36 jaar wijkt Baltimore niet af van de gemiddelde leeftijdsopbouw in de Verenigde Staten.

	Baltimore	National
Median Household Income:	\$30,078	\$44,512
Single Males:	20.4%	14.6%
Single Females:	22.2%	12.5%
Median Age:	36	36
Homes With Kids:	24.0%	31.4%
Average Household Size:	2.42	2.59
Average Commute Time (Minutes):	30.784	26.376

Tabel 4.3. Gemiddeld inkomen inwoners Baltimore en vergeleken met het nationaal gemiddelde (Bron: Wikipedia)

In Tabel 4.3. zie je dat het gemiddelde inkomen van Baltimore ver onder het nationaal gemiddeld inkomen ligt (- 14.000 dollar). Ook ligt het percentage van single mannen en vrouwen ver boven het nationale percentage. En het aantal gezinnen met kinderen is ook lager dan het nationaal gemiddelde. Het aantal weduwen is ook wel hoog. Dat zijn er namelijk ongeveer 60.000.

Tabel 4.4. Burgerlijke status van inwoners in Baltimore.

Tabel 4.5. Criminaliteit in grote steden VS, Baltimore op nummer 5, cijfers uit 2009

City	Population	Murders	Rate
New Orleans	336,425	174	51.7
Richmond, Calif	102,566	47	45.8
St. Louis	355,208	143	40.3
Detroit	908,441	361	39.7
Baltimore	638,755	238	37.3
Baton Rouge	223,187	75	33.6
Flint, Mich.	111,657	35	31.3
Newark, NJ	279,203	80	28.7
Birmingham	227,373	65	28.6
Hartford, CT	124,049	33	26.6

Bron: FBI Crime statistics, 2009

In Tabel 4.6. zie je een vergelijking tussen de criminaliteit in VS algemeen en specifiek in Maryland.

Criminaliteit in VS in 2009										
Year	Population	Total crime	Violent	Property	Murder	Rape	Robbery	Assault	Burglarly	Theft
2009	307.006.550	10.639.369	1.318.398	9.320.971	15.241	89.000	408.217	806.843	2196.971	6.327.320
Criminaliteit in Maryland in 2009										
2009	5.699.478	216.045	33.623	182.422	438	1.156	12.007	20.022	37.032	125.771

Bron: FBI Crime statistics, 2009

Als je de cijfers bekijkt in beide tabellen zie je ten eerste dat de meeste moorden in Maryland uit Baltimore komen. Namelijk 238 moorden in Baltimore tegenover 438 in Maryland. Terwijl er naast Baltimore nog 5 miljoen mensen in deze staat leven. Je ziet vervolgens dat in Maryland het aantal moorden relatief heel hoog ligt.

Interessant om hier te vermelden zijn een aantal zaken die je in de wetgeving van Maryland tegen komt en niet in Nederland:

- De doodstraf is opgenomen in de wet en kan worden toegepast. Sinds 1976 is de doodstraf 5 keer uitgevoerd.
- Er is geen sprake van 'Three strikes you' re out' wet die je in veel staten in de VS wel hebt. Dit betekent zoveel als: 'ga je 3x in de fout, dan krijg je de maximale gevangenisstraf die voor zo' n vergrijp geldt'.
- Je kunt gewoon een handwapen kopen, hier is geen vergunning voor nodig in Maryland. Wel moet je een vergunning hebben om een handwapen bij je te dragen. Voor jachtgeweren heb je ook geen licentie of vergunning nodig. Wel controleert Maryland alle wapenhandel in de staat. Ook wordt je wapen geregistreerd. Het is dus vrij makkelijk om aan een wapen te komen. En niet altijd wordt er een wapen verstrekt. Want er wordt gekeken of je een criminele achtergrond en een strafblad hebt. Als je dit hebt kan je niet aan een wapen komen. Wil je echt een wapen kopen of bezitten dan kun je vervolgens gemakkelijk naar staten in de buurt waar ze dit niet controleren. Ook blijkt het dat je vrij gemakkelijk illegaal aan een wapen komen in Baltimore.
- Als je opgepakt wordt met drugs in Maryland is de boete gemiddeld 1000 dollar en er staat gemiddeld 1 jaar celstraf voor. De rechter zal in de meeste gevallen voorstellen om naar een afkickcentrum te gaan. Word je voor de eerste keer opgepakt met drugs dan krijg je meestal een jaar voorwaardelijke celstraf plus een boete.

Het is niet precies bekend hoeveel van de moorden voortkomen uit drugsgebruik in Baltimore. Wel is het zeker dat 70% van de gearresteerden per jaar positief getest worden op drugs. Ook is het aangetoond dat heroïne je leven zo kan aantasten dat je vroeg of laat wel in de criminaliteit belandt. En dit gebeurt ook in veel van de gevallen. Maar uit deze cijfers valt ook niet veel informatie te halen want van de 80.000 arrestanten kunnen mensen meerdere keren opgepakt zijn. Dus dat wil niet zeggen dat 70% van alle criminelen in Baltimore aan de drugs zit.

4.4. Amsterdam, economie en inwoners

Amsterdam telde begin 2009 in totaal 756.347 inwoners, ruim 9.000 (1,2%) meer dan vorig jaar. De grootste groei ten opzichte van een jaar geleden zit in de leeftijdscategorie 20 tot 35 jaar. Volgens de Amsterdamse bevolkingsprognose heeft de stad in 2015 bijna 20.000 inwoners meer dan nu. Deze inwoners zullen zich voornamelijk vestigen op IJburg (grofweg 15.000), maar ook Zuidoost ziet volgens de prognose een groei van bijna 3.000 inwoners tegemoet. In 2030 zal de bevolking gegroeid zijn met ruim 70.000 inwoners.

Ruim de helft van de groei van de bevolking in 2009 ten opzichte van vorig jaar is te verklaren door het geboorteoverschot. Maar naast het geboorteoverschot is er voor het eerst sinds jaren ook weer een vestigingsoverschot te zien. Dit komt door de sterke groei van

het aantal mensen dat zich vanuit het buitenland in Amsterdam vestigde. Hiermee is voor het eerst sinds jaren het aantal mensen dat zich uit het buitenland in Amsterdam vestigt, groter dan het aantal Amsterdammers dat emigreert. Van de traditionele migrantengroepen vertrokken er net zoals in voorgaande jaren meer Surinamers, Antillianen en Marokkanen naar het buitenland dan er zich hier vestigden. Alleen bij de Turken was er dit jaar een klein immigratieoverschot: meer vestiging dan vertrek.

Stadsdeel	Surinamers	Antillianen	Marokkanen	Overige Niet Westerse allochtonen	Westerse allochtonen	Autochtonen	Totaal	Niet westerse allochtonen	
								Abs.	%
Centrum	2632	686	1416	5867	19021	50886	81305	11398	14,0
Westpoort	21	7	5	12	101	233	389	55	14,1
Westerpark	2201	370	2779	3165	5831	18994	34147	9322	27,3
Oud-West	1243	301	1446	2191	6354	19553	31760	5853	18,4
Zeeburg	5107	676	6574	5007	6797	25121	52682	20764	39,4
Bos en Lommer	1800	303	6836	2849	3265	10701	30367	160401	54,0
De Baarsjes	1925	324	3651	2973	5342	16618	33636	11676	34,7
Noord	7484	1186	8102	9295	8120	47367	86681	31194	36,0
Geuzenveld-Slotermeer	2870	431	9798	3692	3934	12967	40670	23769	58,4
Osdorp	3981	446	8002	3798	5075	21361	47577	21075	44,4
Slotervaart	3227	390	7909	4052	5619	19623	44793	19551	43,6
Zuid-Oost	26762	4647	1537	17492	6742	22532	80490	51216	63,6
Oost-Watergraafsmeer	4372	609	5503	4745	3615	33204	59763	17944	30,0
Oud-Zuid	3458	795	3335	6134	17434	52176	84890	15280	18,0
Zuideramstel	1678	388	1206	3414	9390	30612	47263	7261	15,4
Amsterdam	68761	11559	68099	74636	111640	381948	765347	262759	34,7

Tabel 4.7. Aantal niet Westerse allochtone inwoners van Amsterdam per stadsdeel in 2009 (Bron: O+S Gemeente Amsterdam, 2009)

In 2009 waren er 188 moorden in heel Nederland. 219 schietpartijen en 295 steekpartijen. Waarvan 31 moorden in Amsterdam waren en 20 in Rotterdam. Baltimore valt qua grootte goed te vergelijken met Rotterdam. Beide zijn havensteden en hebben ongeveer 600.000 inwoners.

4.5. Amsterdam Oost, de Indische buurt en Transvaal

De pilot voor het scenario voor de Nederlandse versie van The Wire wil ik graag in Amsterdam laten spelen. Hoe zit het met drugshandel in Amsterdam? En hoe kan het dat in een gebied met 16 miljoen mensen minder moorden zijn dan een gebied met 600.000 mensen? Voor het eerste seizoen waar het thema de drugshandel is, zoom ik in op een aantal wijken in Amsterdam-Oost. Dit doe ik omdat ik de buurt goed ken en er een aantal rapporten zijn waarin duidelijk aangegeven staat waar en hoe de drugshandel plaats vindt in deze buurten. Het gaat hier om de Indische buurt, de Transvaalbuurt en de Dapperbuurt.

Tabel 4.8. Kerncijfers stadsdeel Oost (bron: O+S Gemeente Amsterdam 2009)

1 januari	eenheid	Oost 2010	Amsterdam 2010
totale bevolking	abs.	116615	767773
w.o. vrouwen	%	50,2	50,7
leeftijdsgroepen			
0- 3 jaar	%	6,0	5,0
4- 7 jaar	%	5,0	4,2
8-12 jaar	%	5,1	4,8
13-17 jaar	%	4,4	4,4
18-24 jaar	%	10,0	10,2
25-29 jaar	%	9,4	9,7
30-39 jaar	%	19,3	17,9
40-49 jaar	%	16,6	15,6
50-64 jaar	%	16,1	17,1
65 jaar e.o.	%	8,0	11,1
niet-westerse allochtonen	%	34,4	34,9
westerse allochtonen	%	13,9	14,9
autochtonen	%	51,8	50,1
huishoudens	abs.	62103	418666
gemiddelde woontijd op adres	jaar	7,0	8,1
woningvoorraad	abs.	57798	392658
w.o. 3 kamers	%	38,0	35,5
w.o. 4 kamers	%	20,2	24,9
WWB tot 65 jaar (thuiswonend)	abs.	4750	32032
werkloosheid 1)	%	7,4	7,5
werkloosheid niet-westerse allochtonen 1)	%	13,6	13,2
potentiële beroepsbevolking 2)	abs.	86404	561855
vestigingen met werkzame personen	abs.	11023	80575
werkzame personen	abs.	53482	461238
leerlingen/schooljaar	eenheid	2009/'10	2009/'10
basisonderwijs	abs.	9652	58458
speciaal onderwijs	abs.	416	4999
praktijkonderwijs	abs.	242	1386
voortgezet onderwijs	abs.	4499	33523

1) Niet werkende werkzoekenden (NWW) als % van de (niet westerse allochtone) bevolking van 15-64 jaar
 2) Bevolking van 15-64 jaar.

In Amsterdam Oost wordt op verschillende plekken drugs gedeald. Op het Krugerplein in de Transvaalbuurt, Makasserplein Indische buurt, Dappermarkt en bij Metrostation Wibautstraat. Op deze verschillende plekken komen naar schatting 200 klanten per dag. Meestal wonen de gebruikers zelf in de buurt. Maar er is ook steeds meer verschuiving vanuit Zuidoost omdat in Oost de pakkans relatief kleiner is (Bron: Strategische drugsanalyse COT Instituut voor Veiligheids- en crisismanagement, 2005)

In heel Baltimore is 30% van de bevolking blank, dit is voor geheel Amsterdam niet het geval. Wel zijn er in een aantal wijken in Amsterdam dezelfde getallen te vinden. Ook in Amsterdam Oost, waar in de Indische buurt 40% autochtoon is en in de Transvaalbuurt waar 30% autochtoon is (zie tabel 4.8)

Een ander verschil tussen Amsterdam en Baltimore is dat om te beginnen weed hier wordt gedoogd dus dat is al een groot verschil. In Baltimore kun je opgepakt worden voor het bezit van een beetje weed of hasj. Dat is waarschijnlijk al een groot verschil in criminaliteit en drugscijfers. Nog een groot verschil is natuurlijk wapenwetgeving, in Nederland zijn wapens verboden. Met uitzonderingen voor jagers, die een jachtvergunning nodig hebben.

In Nederland zijn volgens de meeste cijfers 2,5 verslaafden op de 1000 mensen (Bron: Trimbos Instituut). En dan verslaafd aan wat dan ook, drugs, alcohol, gokken etc. Het grote probleem van heroïne dat in Baltimore speelt, speelt niet op zo'n grote schaal in Nederland. Toch is er wel een zeker aantal heroïnejunkies in Nederland. Er zijn niet veel cijfers over bekend. Wel is bekend dat er in 2009 bij de Jellinek zo'n 12.500 Nederlanders in behandeling zijn geweest voor heroïneverslaving, 8.800 voor cannabisverslaving, snuifcocaïne 3.900 en crack zo'n 6.000. Dus in totaal zijn er zo'n 31.000 mensen in behandeling geweest. (Bron: www.jellinek.nl).

Hoe zijn de drugs scenes in Oost te omschrijven?

In de Indische buurt komen de meeste gebruikers uit de buurt zelf en wordt er vooral vanuit dealpanden gedeald. Er wordt geschat dat er tussen de 30 en 40 dealers in deze buurt zijn. Waarvan er naar schatting 10 in de buurt zelf wonen. Surinamers hebben hier het grootste marktaandeel. Er is hier een kleine pakkans omdat er vaak van locatie wordt gewisseld en er wordt hier vaak in groepjes gewerkt met een aparte taakverdeling. In de Indische buurt heb je een relatief groot aantal vrouwelijke verslaafden wat de nodige straatprostitutie met zich meebrengt. Al met al is er hier meer armoede dan de andere buurten in Oost.

In de Dapperbuurt is er vooral sprake van straatdealers. Wat hier opvalt is dat met name autochtonen verslaafd zijn. Er waren hier nooit ruzies tussen concurrerende dealers maar tegenwoordig zijn er jongere dealers die wat agressiever zijn. Verslaafden uit centrum zijn hier ook heen getrokken door aanpak in die buurt. Ook zijn er verschillende dealers uit Zuidoost hierheen getrokken omdat ze in Zuidoost zelf te veel problemen met de politie hadden.

In de Transvaalbuurt is het drugsgebruik zichtbaarder dan in andere buurten. Op en rond het Krugerplein is er een drugscene van ongeveer 100 verslaafden. In de telefooncellen wordt naar dealers gebeld om een afspraak te maken.

Wat deze buurten gemeen hebben is dat de pakkans veel kleiner is dan in Zuidoost en Centrum. De zogenaamde Djoeka's in deze buurt werken samen en zijn vaak agressief tegenover gebruikers. Sommige van hen zijn illegaal. En sommige smokkelen ook vanuit Suriname drugs naar Amsterdam

Hoofdstuk 5. The Wire seizoen 2- De Haven

In het tweede seizoen van The Wire staat het wegwijnen van de haven van Baltimore centraal. In dit seizoen wordt de focus op de havenarbeiders van Baltimore gelegd, evenals een geheimzinnige, internationale smokkel organisatie, waarvan de leider alleen bekend staat als "The Greek" (de organisatie is onder de havenarbeiders beter bekend als "The Greeks").

5.1. Synopsis

Jimmy McNulty moet op orders van zijn superieuren patrouilleren in de haven van Baltimore. Hij ontdekt op een dag het lichaam van een jonge vrouw. De vrouw is vermoord. In een container worden er nog dertien lichamen van jonge vrouwen gevonden, en McNulty denkt dat er een verband is met de vrouw in het water.

Frank Sobotka is een belangrijk figuur in de haven van Baltimore en is de penningmeester van de fictieve "International Brotherhood of Stevedores", een soort haven unie. Gezien de verpauperde staat van de haven van Baltimore, vermoedt de politiechef Valchek dat Sobotka niet alleen legaal zijn brood verdient. Valchek eist een politieonderzoek naar Frank Sobotka bij commissaris Burrell.

Nick Sobotka, de neef van Frank, en Ziggy Sobotka, de zoon van Frank, besluiten samen containers van de haven te stelen en te transporteren voor "The Greeks", uit geldnood. Frank Sobotka probeert juist minder afhankelijk van "The Greeks" te zijn.

Er wordt weinig vooruitgang geboekt in het onderzoek naar Frank Sobotka. Frank Sobotka is teleurgesteld in zijn zoon en neef wanneer hij erachter komt dat ze goederen uit de haven smokkelen. Frank's eigen connecties met "The Greek" rechtvaardigt hij als maatregelen voor het herstel van zijn noodlijdende haven.

De detectives komen erachter dat elke beweging van een container in de haven elektronisch wordt geregistreerd, gestolen containers worden niet volledig geregistreerd. Het lukt de detectives een computer van dit elektronische systeem te klonen. Zo bewijzen ze dat Frank Sobotka betrokken is bij de dood van 14 jonge vrouwen, omdat de container waarin zij zaten nooit volledig geregistreerd is. Ze luisteren ook Frank Sobotka's telefoongesprekken af. En ontdekken dat veel containers niet worden geregistreerd.

Verder spelen er problemen in Barksdale organisatie.

De Barksdale organisatie heeft moeite stand te houden in Baltimore, de drugs zijn slecht en er wordt brutaal steeds meer territorium ingenomen door rivalen. Een van de leden, Stringer Bell, sluit deals met andere bendes.

De detectives besluiten gesmokkelde containers te volgen, maar daardoor komen "The Greeks" en Frank Sobotka erachter dat ze door de politie in de gaten worden gehouden, en staken ze tijdelijk het smokkelen.

Ziggy steelt een aantal luxe auto's uit de haven voor een lid van "The Greeks". Wanneer dit lid Ziggy's beloning met de helft verkleint, wordt Ziggy woest en vermoordt hij hem. Ziggy krijgt daarna een zenuwinzinking, Waardoor hij zichzelf aangeeft.

Frank Sobotka wordt gearresteerd, en Nick Sobotka's huis wordt doorzocht (waar ze onder andere een grote hoeveelheid drugs en geld vinden). De politie is in ruil voor Sobotka's samenwerking met de politie is men bereid Ziggy's celstraf te verminderen.

Vele drugsdealers en leden van "The Greeks" worden succesvol vervolgd, maar "The Greek" zelf en zijn onderbaas Spiros Vondas weten te vluchten. Valchek ziet het onderzoek als een succes, omdat ze (voordat hij stierf) Frank Sobotka wisten te arresteren. De detectives zijn minder positief, omdat de "The Greek" zelf vrijuit gaat.

Dit seizoen van The Wire laat zien dat de situatie van de havenarbeiders erg slecht is. De arbeiders gaan elke dag naar hun werk zonder zeker te weten of er wel een schip binnenvaart op die dag. Dus ze gaan wel elke dag naar hun werk maar het is nooit zeker of ze wel geld kunnen verdienen op zo'n dag. Dit leidt tot veel frustraties onder de arbeiders en daardoor stelen ze soms een container met bijvoorbeeld tv's. In de serie handelt de havenvakbond zelfs in deze spullen. Ook komt er veel smokkelwaar binnen in de haven. Veel scheepslui uit o.a. China smokkelen veel drugs binnen. Als er dagelijks zoveel verschillende nationaliteiten de haven binnen komen is het natuurlijk moeilijk te achterhalen wie er smokkelt. Ook is er in de serie sprake van mensensmokkel, het ging hier om met name Oost-Europeanen. De haven van Amsterdam heeft hier minder last van omdat er open grenzen zijn binnen de EU.

5.2. Havens Amsterdam en Baltimore vergeleken

De haven van Baltimore is tegenwoordig de grootste Mercedes-Benz importeur van de VS. Ook veel van deze auto's worden gestolen door havenarbeiders.

In 2009 was de doorvoer in de haven van Baltimore 22.4 miljoen ton. In 2008 was dit nog 33 miljoen ton. Een teruggang dus van 32.3%. Bulkvervoer, in containers staat bovenaan de lijst. In 2006 werkten er 16.500 mensen in de haven van Baltimore. (Bron: <http://port.thinkport.org/allabouttheport/jobs.asp>).

In de haven van Amsterdam is er in 2009 directe en indirecte werkgelegenheid voor 60.453 mensen. De overslag in de regio bedraagt 86.7 miljoen ton. Containervervoer is een belangrijk product voor overslag in Amsterdam. In de haven van Amsterdam wordt ook cacao geïmporteerd en opgeslagen (Bron: Factsheet Haven Amsterdam, 2010).

Tabel 5.1. Herkomst inkomende goederen in de haven van Amsterdam 2009

Land	X 1. Ton
1. Colombia	6.547.332
2. United Kingdom	5.823.816
3. Russia	5.547.428
4. United States	4.547.669
5. Brazil	4.528.238
6. Norway	3.054.099
7. Latvia	2.259.611
8. Netherlands	1.800.422
9. France	1.570.420
10. Argentina	1.155.904
11. Lithuania	957.593
12. Sweden	801.077
13. Finland	796.928
14. Indonesia	783.248
15. Spain	753.342
16. Malaysia	662.320
17. South Africa	452.748
18. Japan	422.508
19. Poland	379.164
20. Israel	369.785
21. Estonia	367.109
22. Ukraine	260.958
23. Singapore	251.547
24. Nigeria	233.138
25. Germany	230.305
26. Portugal	229.391
27. Trinidad & Tobago	221.723
28. Greece	214.060
29. Italy	189.070
30. Cuba	188.298
<i>Others</i>	3.753.241
Total	49.352.492

Unit: Gross weight x 1 metric ton

Source: Port of Amsterdam, February 2010

Tabel 5.2. Herkomst inkomende goederen haven Baltimore (2008 – 2009)

Port of Baltimore Imports by area of origin Calendar years 2009 and 2008 Short tons and thousands of U.S. Dollars				
AREA	2009 SHORT TONS	2008 SHORT TONS	2009 DOLLARS	2008 DOLLARS
Africa	676,125	493,520	\$ 807,987	\$1,065,854
Asia	1.493,348	2.957,999	\$ 4,008,481	\$6,073,806
Australia	37,583	64,024	\$ 182,330	\$ 425,860
Europe	3,116,752	3,991,249	\$11,325,081	\$17,205,746
North America	3,877,834	5,369,867	\$1,059,586	\$ 1,076,573
South America	2,944,297	5,088,519	\$2,012,793	\$3,339,032
Total	12,145,939	17.965,178	\$19,396,258	\$29,186,871

(Bron: Port of Baltimore. Foreign Statistical report 2009)

Een probleem van de haven van Baltimore is dat het in een baai ligt en er daarom vaak naar andere havens wordt uitgeweken.

Wat absoluut een groot verschil is tussen de havens is de werkloosheid. Waar er in Baltimore veel werkloosheid is ontstaan door de neergang van de haven is er in Amsterdam juist een stijging geweest. In de Amsterdamse haven is er directe werkgelegenheid voor ongeveer 33.000 mensen.

Bij beide havens komt er waarschijnlijk veel drugs binnen. Argentijnse drugsonderzoeker Damián Zaitch zegt in het Parool van 26 juli 2008 dat de Amsterdamse haven als doorvoerhaven van cocaïne niet ver achterblijft bij Rotterdam. Dit komt volgens de onderzoeker onder andere omdat Amsterdam veel lijnen heeft met Zuid-Amerika. De meeste containers uit Brazilië komen bijvoorbeeld niet in Rotterdam maar Amsterdam binnen (zie ook tabel 5.1).

In Baltimore worden ook drugs binnen gesmokkeld uit Zuid-Amerika waarschijnlijk aangezien er veel schepen uit Zuid-Amerika naar de haven komen.

Het Amsterdamse havengebied is één van 's werelds belangrijkste logistieke knooppunten. Met een goederenoverslag van 86 miljoen ton per jaar is Haven Amsterdam de 4de haven van Europa. De strategische en centrale ligging in Europa maakt de haven makkelijk bereikbaar en zorgt ook voor uitstekende verbindingen met alle grote Europese markten.

Haven Amsterdam maakt onderdeel uit van de lokale overheid van gemeente Amsterdam en deze bestuurt, beheert en ontwikkelt het hele Amsterdamse havengebied.

De haven van Baltimore valt onder verschillende besturen, zowel onder de staat Maryland, de gemeente Baltimore alsook particuliere bedrijven. Tegenwoordig richt de haven zich op 'new business' waaronder het bouwen van appartementen aan de binnenhaven, bevorderen van toeristische attracties (musea). Maar ook als aanlegplaats voor cruiseschepen. Tot in de jaren '80 van de vorige eeuw was er veel staalindustrie in de haven. Nu probeert men met overslag, en stimuleren van de dienstensector nieuwe markten op te bouwen.

Haven Amsterdam biedt de faciliteiten voor het transporteren, opslaan en overslaan van allerlei type goederen. Van cacao bonen tot kolen, van papierrollen tot olieproducten. Miljoenen tonnen aan droge en natte bulk en stukgoed en containers worden jaarlijks behandeld in het Amsterdamse havengebied. Dus niet alleen doorvoer en transport, maar ook opslag van goederen vindt hier plaats. Ook worden producten direct verwerkt. Bijvoorbeeld, een deel van de geïmporteerde cacao bonen wordt verder verwerkt in de cacao-industrie, kolen worden verwerkt in de lokale elektriciteitscentrale en een groot deel van de grondstoffen wordt verwerkt in de bouw.

5.3. Drugs en criminaliteit in havens Baltimore en Amsterdam

Nederland is een spil in de internationale handel en speelt daarom een grote rol als markt voor drugs en vooral als doorvoerland van heroïne en cocaïne. De aanvoer van heroïne naar Europa, inclusief Nederland, is voornamelijk afhankelijk van de productie van opium in Afghanistan. Nederland is het eindpunt van de Balkanroute en van hieruit wordt heroïne naar andere landen verspreid, met name België, Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk. Cocaïne komt vanuit Latijns-Amerika naar Europa. De landen in het Caribische gebied (met name de voormalige Nederlandse kolonies) speelden een belangrijke rol in de cocaïnesmokkel. Deze is aanzienlijk afgenomen door maatregelen ter rechtshandhaving en samenwerking in de regio en in Nederland. De laatste jaren werd deze rol voor een deel overgenomen door Afrikaanse landen.

In 2008 heeft de Nationale Recherche 21 productielocaties van synthetische drugs ontmanteld. In 2007 werden 15 van deze faciliteiten opgerold. Sinds 2006 – en zeker vergeleken met 2001-2004 – is er sprake van een afname. Volgens de politie waren de locaties omvangrijker en grootschaliger dan voorheen. Ze werden voornamelijk in het westen en zuiden van het land gevonden.

Gegevens over de drugsvangsten in Nederland worden centraal geregistreerd door het Korps Landelijke Politiediensten. De registratie betreft gegevens van de regionale politiekorpsen, douane en marechaussee, en de Unit Synthetische Drugs (thans een onderdeel van de landelijke politie). De kwaliteit van de gegevens is beperkt door te lage meldingen en de afwezigheid van een uniform registratiesysteem, waardoor geen verslag van trends kan worden gedaan. (Bron: Europees waarnemingscentrum voor drugs en drugsverslaving)

De haven van Baltimore is een belangrijke leverancier van drugs, vooral cocaïne uit Zuid Amerika (bron: NDIC Maryland). Over verdere details van verspreiding en verhandeling is niet veel te vinden. Wel een aantal artikelen op internet waarin beschreven staat dat de haven een plek is waar je gemakkelijk door de ' mazen van het net' kunt glijpen in de drugshandel.

Hoofdstuk 6: Kan een TV serie als The Wire in Amsterdam Oost spelen?

In dit hoofdstuk geef ik antwoord op de vraag of een TV serie zoals The Wire zich in Amsterdam Oost af zou kunnen spelen. Dit doe ik door Amsterdam Oost en Baltimore op de 11 punten uit Hoofdstuk 3, de kenmerken voor het ontstaan van achterstandsgroepen of een onderklasse, met elkaar te vergelijken. Levert deze vergelijking concrete aangrijpingspunten op voor het ontwikkelen van een scenario volgens de principes van The Wire voor Amsterdam Oost?

Kenmerken ontstaan achterstandsgroepen of onderklasse	Baltimore	Amsterdam
Verdwijnen industrie naar lage lonenlanden	Hierdoor verdwijnt veel werkgelegenheid. Er komt niet direct nieuw ' ongeschoold ' werk voor in de plaats. Werkgelegenheid in de haven van Baltimore neemt per jaar af.	Ook in Amsterdam verdwijnt werkgelegenheid naar lage lonen landen. Maar de werkgelegenheid in Haven Amsterdam neemt toe.
Groei dienstensector	Dit wordt gestimuleerd in samenwerking met hogescholen en universiteiten vooral werk voor hoger opgeleiden.	Amsterdam bouwt al enkele jaren aan werk in de dienstensector(Zuid-As) en de creatieve industrie. Dit is ook niet direct werk waar laaggeschoolde arbeid plaatsvindt.
Structurele werkloosheid, werkende armen	Vooral in getto's van Afro Amerikanen is deze situatie uitzichtloos.	Ja, werkloosheid niet-westerse allochtonen 13,2 % Amsterdam, 13,7% in Oost
Jeugdwerkloosheid onder etnische groepen	Ja	Ja
(Ontstaan) Getto met eigen sociale structuur	In Baltimore is er sprake van een (super)getto waar alleen Afro Amerikanen wonen. Daardoor is er een eigen sociale structuur ontstaan.	Vind plaats op kleinere schaal in buurten. Kan niet echt een Getto genoemd worden; er wonen nog steeds Nederlanders tussen, ook is er niet sprake van een homogene groep
Relatief veel éénouder gezinnen	Ja (zie Hoofdstuk 4)	Ja (zie Hoofdstuk 4)
Geïsoleerde positie etnische groepen	Ja	Enigszins (verschilt per groep)
Middengroepen zijn uit de buurt weggetrokken	Ja	Ja, er komen wel studenten wonen en in

		Amsterdam ZO wordt de vorming van middenklasse gestimuleerd
Onveilige, onleefbare buurt (achterstallig onderhoud aan woningen en buurt)	Ja	Enigszins (niet op de schaal zoals in Baltimore)
Alternatieve vormen van inkomen (drugshandel en dergelijke)	In de drugshandel is geld te verdienen. Maar ook prostitutie, en in wapenhandel. Vooral drugshandel lijkt in The Wire een snelle en gemakkelijke manier om aan geld te komen. Ondanks dat er in Amerika streng gecontroleerd en gesanctioneerd wordt op drugs	Ja, ook in Nederland is drugshandel een (snelle) manier om aan geld te komen. Vooral de handel in synthetische drugs en cocaïne zijn de laatste jaren populair. Misstanden op het gebied van prostitutie zijn er ook. Bijvoorbeeld door Loverboys.
Eigen regels, omgangsvormen op straat	Ja (zie The Wire)	Enigszins, dit blijkt uit het gebruik van straattaal in verschillende jeugdculturen (Damsco= Amsterdam)
Rol sociale zekerheid	Het niveau van sociale voorzieningen ligt veel lager, en uitkeringen zijn moeilijker te krijgen. Bovendien zijn de uitkeringspercentages lager en korter.	In Nederland is de sociale wetgeving gericht op preventie jeugdwerkloosheid, onder andere door jongerenloket bij sociale dienst en verplicht behalen van een startkwalificatie

Zo op het eerste gezicht zijn er dus wel overeenkomsten tussen de situatie in Baltimore en Amsterdam. Er zijn echter ook grote verschillen:

- Er is geen echte gettovorming in Amsterdam
- Het is veel moeilijker om aan wapens te komen in Nederland
- Er is in Amsterdam niet één grote achtergestelde etnische groep
- Er is in Nederland een beter sociaal vangnet
- Er wordt veel aan gedaan om jongeren niet te laten ontsporen
- Het drugsbeleid in Nederland is anders dan in de VS, bezit van softdrugs in Nederland wordt tot 5 gram gedoogd en gebruik is niet strafbaar
- De economie van Amsterdam is sterker en gevarieerder

Maar ook in Amsterdam is er sprake van een grote drugshandel, ook in Amsterdam is er criminaliteit die uit drugshandel voortkomt, ook in Amsterdam zijn er achtergestelde groepen (onderklasse) en zijn er grote problemen met sommige groepen jongeren en zijn er onderscheiden jeugdculturen. Dus kun je ook in Amsterdam een serie als The Wire maken waarin je een realistisch beeld kunt geven van de problemen, van het geweld en de frustraties die ook hier bestaan.

Hoofdstuk 7: The Wire in Nederland – een scenario

Op basis van voorgaande een scenario maken voor een Nederlandse Tv-serie over het leven in de stad. Hoe ziet dat er uit?

Ik ontwikkel het scenario voor het politiebureau op de Balistraat en de Linneausstraat. En bij de haven het politiebureau op de De Ruyterkade.

Om het thema van het tweede seizoen te behandelen, gebruik ik het westelijk havengebied. Om de problemen van de haven te laten zien en vooral om te richten op de smokkel.

Voor het eerste seizoen, waar het thema de drugshandel is, zoom ik in op een aantal wijken in Amsterdam-Oost. Dit doe ik omdat ik de buurt goed ken en er een aantal rapporten zijn waarin duidelijk aangegeven staat, waar en hoe de drugshandel plaats vindt in deze buurten. Het gaat hier om de Indische buurt, de Transvaalbuurt en de Dapperbuurt.

Synopsis voor de pilot van de TV-Serie DAMSCO

Er wordt een lijk in het water van het Amsterdamse Westelijk havengebied gevonden. In eerste instantie wordt er gedacht dat dit een op zichzelf staande gebeurtenis is totdat niet alleen de rechercheurs maar ook de pers er achter komen dat een paar weken eerder ook een dode duiker daar is gevonden. Daarnaast wordt het verhaal verteld van Amaru die een voorwaardelijk celstraf van twee jaar krijgt opgelegd voor het plegen van een overal. Dit zorgt voor ruzie met zijn moeder. Ondertussen wordt hij opgevangen door zijn vrienden waardoor hij in het drugswereldje op de Dappermarkt komt te werken. Dat Amaru weer vrij is, zorgt voor redelijke frustratie bij de agent Tonnie, omdat hij degene was die hem na veel werk heeft opgepakt. Tegelijkertijd proberen gemeente en officier van justitie een speciaal onderzoeksteam op te zetten om de drugshandel in Amsterdam Oost aan te pakken. De zoon van Nassria, één van de agentes die in dit onderzoeksteam komt, wordt ondertussen bedreigd door een plaatselijke crimineel, die op het idee komt om deze zoon in te wijden bij zijn bende.

(Zie voor het hele scenario de bijlage bij dit profiel werkstuk).

Gebruikte literatuur:

Rafael Alvarez. *The Wire Truth be told*. Canongate Books, 2009.

Amsterdam in cijfers, Jaarboek 2010. Uitgave Dienst Onderzoek en statistiek, november 2010

Godfried Engbersen. *Sociale herovering en de emancipatie van de onderklasse*. Erasmus Universiteit. Essay, 2006.

Factsheet etniciteit en criminaliteit. Bureau Discriminatiezaken. Politie Hollands Midden en Haaglanden, 2008.

Port of Baltimore. Foreign commerce statistical report 2009

Strategische drugsanalyse. Rapportage van 4 grote steden. Dr. Van der Torre, E.J., Drs. De Hoog, D., Drs. Schaap, L. COT Instituut voor veiligheids- en crisismanagement, 2005

Gebruikte websites:

<http://www.cot.nl>

www.emcdda.europa.eu (European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction (EMCDDA))

<http://www.hbo.com/the-wire/index.html>

www.jellinek.nl

<http://www.msa.md.gov/msa/mdmanual/01glance/html/port.html>

<http://maryland-adaa.org/>

www.trimbos.nl

<http://www.vn.nl/Artikel-Literatuur/George-Pelecanos-Het-leven-is-lang.htm>

www.portofamsterdam.nl

www.wikipedia.nl/city Baltimore

DVD Seizoen 1 en Seizoen 2 - HBO serie The Wire

Gebruikte krantenartikelen:

<http://www.parool.nl/parool/nl/7/Misdaad/article/detail/19968/2008/06/26/Drugsplukker-duikt-naar-snel-geld.dhtml>

<http://www.politie-amsterdam-amstelland.nl/get.cfm?id=7363&d=0>

http://duikteamamsterdam.web-log.nl/duikteam_amsterdam/2008/06/uitrukken-17-06.html

(Deze zijn gebruikt om de eerste scene te schrijven voor de pilot van de Tv-serie DAMSCO)